

Kas jāņem vērā, sagatvojot LEADER pieejas projektu

Cēsis, 07.06.2024.

Lauku atbalsta
dienests

- LEADER pieejas pamatprincips ir pieeja no “apakšas uz augšu”, kad iniciatīva nāk no vietējiem iedzīvotājiem, iesaistoties savas teritorijas problēmu identificēšanā un risināšanā.
- Vietējā rīcības grupa (VRG) ir publisko un privāto partneru apvienība, kas darbojas noteiktā teritorijā.

LEADER pieejas īstenošana

Vietējā rīcības grupa - partnerība (VRG) sagatavo stratēģiju

Zemkopības ministrijas izveidota vietējās attīstības stratēģiju atlasē komiteja izvērtē un apstiprina vietējās attīstības stratēģijas

VRG izsludina projektu iesniegumu pieņemšanu

Projekta iesniedzējs sagatavo projekta iesniegumu un iesniedz tajā VRG, kuras teritorijā projektu plānots īstenot

VRG pieņem projekta iesniegumu un izvērtē tā atbilstību vietējai attīstības stratēģijai

LAD izvērtē projekta iesnieguma atbilstību noformēšanas prasībām un publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem

Projekta iesniedzējs īsteno projektu

LEADER vīzija – ar dzīvi apmierināts cilvēks laukos, kas spēj realizēt savas ekonomiskās un sociālās vajadzības pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai.

powered by

Ar ko vērts būtu iepazīties ...

- 2023.gada 7.marta Ministru kabineta noteikumi **Nr.113** «Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības vispārējā kārtība lauku un zivsaimniecības attīstībai»
- 2023.gada 10.oktobra Ministru kabineta noteikumi **Nr.580** «Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana"»
- Vietējās rīcības grupas **sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija**
- 2017.gada 28.februāra Ministru kabineta noteikumi **Nr.104** «Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem»

Iepirkuma procedūra /cenu aptauja:

Noteikumu Nr.113 7.5.punkts un Noteikumi Nr.104

Par līdzīgām precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem uzskata tādas preces, pakalpojumus un būvdarbus, kuriem ir līdzīgas funkcijas, kuri nepieciešami kopēja iepirkuma projekta īstenošanai, kuru piegādi vai sniegšanu nodrošina viens piegādātāju loks, kā arī kuru vajadzība ir zināma un par kuriem līgumu var noslēgt vienlaikus (arī tad, ja piegāde, pakalpojumu sniegšana vai būvdarbu veikšana notiek pa daļām dažādos laikos).

- iegādēm, pakalpojumiem, būvniecības izmaksām, kuru izmaksas ir **mazākas par EUR 1000**, iepirkuma procedūra nav jāveic.
- iegādēm, pakalpojumiem, būvniecības izmaksām, kas ir robežās **no EUR 1001 līdz EUR 70 000** jāiesniedz vismaz 2 derīgi, salīdzināmi piedāvājumi;

- Iegādēm, pakalpojumiem, būvniecības izmaksām, kas ir **virs EUR 70 000** jāiesniedz vismaz 3 derīgi, salīdzināmi piedāvājumi un iepirkuma procedūras **dalībniekiem** ir vismaz **viena gada darbības pieredze jomā**, ar kuru saistīts iepirkums, kā arī katra iepirkuma dalībnieka apliecinājumu par neatkarīgi izstrādātu piedāvājumu;
- Iegādēm un pakalpojumiem, kuru izmaksas ir robežās **no EUR 70 000 līdz EUR 500 000** un būvniecības izmaksām, kuru paredzamā līgumcena ir **no EUR 170 000 līdz EUR 500 000** **iepirkuma procedūra jāveic, izmantojot Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļa vietni**, nosakot piedāvājuma sagatavošanai pietiekamu iesniegšanas termiņu, kas nav īsāks par 10 darbdienām, bet, lai uzsāktu būvdarbus, – nav īsāks par 15 darbdienām, skaitot no nākamās darbdienas pēc uzaicinājuma publicēšanas Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļa vietnē.
- <https://www.lad.gov.lv/lv/iepirkuma-proceduras>

Sasniedzamie mērķi un rādītāji

Noteikumu Nr.580 16.3. un 16.4.punkts

- Esošiem saimnieciskās darbības veicējiem pēc projekta īstenošanas jāasniedz projektā plānotais apgrozījums un vismaz viens no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:
- **rada** vismaz vienu jaunu darbavietu un **saglabā** esošās darbavietas;
- **saglabā** esošās darbavietas, no kurām vismaz viena ir pilna laika darbavieta;
- **palielina neto apgrozījumu vismaz par 20 procentiem no projekta attiecināmo izmaksu summas** vai par 10 procentiem, ja projekta attiecināmo izmaksu summa ir lielāka par 100 000 *euro*;
- **mazina ietekmi uz vidi**. Projekta iesniegumā norāda mērvienību, kā arī datu avotu, kas tiks izmantots sagaidāmās vērtības noteikšanā un izpildē;
- **īsteno ieguldījumus energoefektivitātes palielināšanā.**

- Atbalsta pretendentiem, kas plāno uzsākt saimniecisko darbību, pēc projekta īstenošanas jāsasniedz vismaz viens no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:
- **rada** vismaz vienu jaunu darbavietu **un saglabā** esošās darbavietas;
- sasniedz neto apgrozījumu **vismaz 20 procentu apmērā no projekta attiecināmo izmaksu summas** vai 10 procentu apmērā, ja projekta attiecināmo izmaksu summa ir lielāka par 100 000 *euro*;
- **mazina ietekmi uz vidi**. Projekta iesniegumā norāda mērvienību, kā arī datu avotu, kas tiks izmantots sagaidāmās vērtības noteikšanā un izpildē;
- **īsteno ieguldījumus energoefektivitātes palielināšanā.**
- Ja fiziskā persona, kas uzsāk saimniecisko darbību, iegūst individuālā komersanta vai pašnodarbinātas personas statusu, ir uzskatāms, ka tā sasniedz saimnieciskās darbības rādītāju – radīta viena jauna darba vieta - un tai ir pienākums sasniegt vēl vienu no Noteikumu Nr.580 [16.4. apakšpunktā](#) minētajiem rādītājiem.

Radīta darba vieta

Noslēgts darba līgums ar darbinieku, nosakot normālu darbalaiku, vai vairākas darbavietas, ja tajās kopā nostrādāto stundu skaits kalendāra gadā atbilst normālam darbalaikam un ja par šādu darbinieku tiek maksātas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Ja projektā plānots radīt darba vietu, darba līgums ar darbinieku par projekta ietvaros jaunradīto darba vietu iesniedzams gada laikā pēc pēdējā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas.

Neatbalstāmās nozares

Noteikumu Nr.580 8.punkts

- lauksaimniecības produktu primārā ražošana (NACE A sadaļas 01.00 klase);
- zvejniecība un akvakultūra (NACE A sadaļas 03.00 klase);
- zivsaimniecības produktu pārstrāde (NACE C sadaļas 10.20 klase);
- operācijas ar nekustamo īpašumu (NACE L sadaļa);
- enerģijas ražošana, sadale un tirdzniecība (NACE D sadaļas 35.10 klase), izņemot Noteikumu [33.4. apakšpunktā](#) minēto gadījumu (pašpatēriņam);
- ieroču un munīcijas ražošana un tirdzniecība (NACE grupa 25.40 "Ieroču un munīcijas ražošana" un grupa 47.78 "Citur neklasificēta jaunu preču mazumtirdzniecība specializētajos veikalos");
- tabakas izstrādājumu ražošana un tirdzniecība (NACE [12. nodaļa](#) "Tabakas izstrādājumu ražošana", grupa 46.35 "Tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecība" un grupa 47.26 "Tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos");
- azartspēļu un derību organizēšana (NACE 92. nodaļa "Azartspēles un derības");
- finanšu un apdrošināšanas darbības (NACE K sadaļa "Finanšu un apdrošināšanas darbības").

Pēc projekta apstiprināšanas...

6 mēnešu laikā pēc Lauku atbalsta dienesta lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanas, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas:

- ❖ **informē** LAD par Būvniecības informācijas sistēmā uzsāktās būvniecības lietas numuru un sagatavoto tehnisko dokumentāciju par būvniecības procesu.
- ❖ **iesniedz** ar būvniecību saistītā iepirkuma dokumentus.

- 6 mēnešu laikā pēc Lauku atbalsta dienesta lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanas Atbalsta pretendētam **jāuzsāk projekta īstenošana**, izpildot vienu no šādiem nosacījumiem:
- atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei un būvju grupai **ir iesniegta informācija par būvniecības lietu**, kas atbilstoši būvniecības jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem reģistrēta Būvniecības informācijas sistēmā;
- **ir iegādāts vismaz viens no projektā paredzētajiem pamatlīdzekļiem**, kura vērtība ir vismaz 10 procentu no attiecināmo izmaksu summas, kas paredzēta pamatlīdzekļu iegādei;
- **ir noslēgts līgums un samaksāts avanss** vismaz 10 procentu apmērā no attiecināmo izmaksu summas, neietverot būvniecības izmaksas.

Projekta īstenošana

- Projekta īstenošanas laikā atbalsta saņēmējs publisko finansējumu var saņemt **ne vairāk kā piecās daļās**.
- Starpposma maksājumus pārskaita pēc atsevišķa projekta posma pabeigšanas, ja projekta posms ir īstenots un pēc tā īstenošanas ir radusies auditējama vērtība – fiziski izmērāms veiktās darbības rezultāts, kas pamatots ar grāmatvedības dokumentiem.

- Iegādātājām iekārtām un aprīkojumam uz projekta īstenošanas brīdi jābūt uzstādītām un darboties spējīgām jeb funkcionējošām.
- Ja projektā finansējums ir paredzēts tikai būvniecības izmaksām, bet nav paredzēts ēku un telpu aprīkošanas, iekārtu un aprīkojuma iegādes un uzstādīšanas izmaksām, atbalsta saņēmējs pēdējo maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz pēc ēku un telpu aprīkošanas, iekārtu un aprīkojuma iegādes un uzstādīšanas, kad ir iespējama funkcionāla telpu un teritorijas izmantošana, ražošana vai pakalpojuma sniegšana.

Projekta īstenošanas laikā konstatētie pārkāpumi

- Nav ievēroti dokumentu iesniegšanas termiņi, kas noteikti normatīvajos aktos vai administratīvajā lēmumā
- Nav veikti būtiski projekta grozījumu saskaņojumi
- Projekta īstenošanas termiņa pagarinājums virs maksimālā projektu realizācijas termiņa, neveicot paredzētās investīcijas
- Maksājuma pieprasījumā iekļautā attiecināmo izmaksu summa par 10 % pārsniedz summu, kas apstiprināta pēc tam, kad ir pārbaudītas tiesības saņemt atbalstu

Projektu uzraudzības periods

- Uzraudzības periodā jāsasniedz **projektā paredzētie rādītāji un mērķis**
- Projekta uzraudzības laikā par publiskā finansējuma līdzekļiem iegūtie pamatlīdzekļi un izveidotā infrastruktūra:
  - jāizmanto tikai projektā paredzētajām darbībām;
  - to nedrīkst atsavināt vai patapināt;
  - to nedrīkst izīrēt vai iznomāt, ja vien tas nav paredzēts saskaņā ar pasākuma un projekta atbalstāmajām darbībām un tā dēļ nemainās projekta mērķis.

Projekta uzraudzības periodā konstatētie pārkāpumi

- Konstatētas būtiskas izmaiņas investīcijas izmantošanā (Atbalsta saņēmējs ir pārtraucis savu produktīvo darbību, reorganizācija, pārvietošana un darbības pārtraukšana citu iemeslu dēļ)
- Investīciju atsavināšana
- Netiek sasniegti projektā plānotie rezultatīvie rādītāji un mērķi
- Citas proporcionālas finanšu korekcijas

<https://www.lad.gov.lv/lv/media/6774/download?attachment>

Ieteikumi veiksmīgākai projektu īstenošanai

- ✓ Pirms projekta iesniegšanas veikt tirgus izpēti – vai plānotais pakalpojums vai prece būs pieprasīts;
- ✓ Kādas papildus izmaksas var rasties līdz ar plānotā pakalpojuma vai preces ieviešanu;
- ✓ Kur un no kā būs iespējams iegādāties izejvielas;
- ✓ Kur un kā realizēs saražoto produkciju;
- ✓ Ja tā ir pakalpojumu sniegšanas vieta – vai vieta ir piemērota un sasniedzama potenciālajiem klientiem;
- ✓ Vai projekta īstenošanas vietā atļauta projektā plānoto darbību veikšana;
- ✓ Vai būs iespējams iegūt finansējumu projekta realizācijai (Lauku atbalsta dienests publisko finansējumu izmaksā pēc pilnīgas projekta ieviešanas);
- ✓ Ja projekta finansējums nesedz visus nepieciešamos ieguldījumus, vai būs iespējams rast papildus finansējumu un īstenot ideju pilnībā, jo pēc projekta īstenošanas jāspēj sniegt plānotais pakalpojums vai jārāžo plānotā prece.

**Lauku atbalsta dienesta
Ziemeļvidzemes reģionālā
lauksaimniecības pārvalde
Valmierā, Mūrmuižas ielā 18
E-pasts ziemelvidzeme@lad.gov.lv**

Valsts atbalsta un LEADER pasākumu daļas vadītāja,
Pārvaldes vadītāja vietniece Baiba Kiršblate
Tālrunis 26305197
e-pasts baiba.kirsblate@lad.gov.lv

